

Izhaja trikrat na teden, in sicer v torek, četrtek in soboto ob 4. uri popoldne ter stane po pošti prejemana ali v Gorici na dom pošiljana:

vse leto 15 K
1/2 10 „
1/3 5 „

Posamične številke stanejo 10 vin.

„SOČA“ ima naslednje izredne priloge: Ob no-rem letu „Kazipot po Goriskem in gradiščanskem“ in „Kazipot po Ljubljani in kranjskih mestih“, dalje dva-krat v letu „Vozni red železnice, parnikov in poštne-ovoz“ ter mesečno prilogo „Slovenski Tehnik“.

Naročnino sprejema upravnništvo v Gosposki ulici št. 7 I. nadstr. v „Goriški Tiskarni“ A. Gabršček. Na naročila brez doposlane naročnine se ne oziramo. Oglasi in poslanice se računajo po Petit-vrstah če tiskano 1-krat 16 v, 2-krat 14 v, 3-krat 12 v vsaka vrsta. Večkrat po dogodbi. Večje črke po prostoru. — Reklame in spisi v uredniškem delu 30 v vrsta. Za obliko in vsebino oglasov odklanjamo vsako odgovornost.

SOČA

„Vse za narod, svobodo in napredek!“ Dr. K. Lavrič.

Uredništvo

se nahaja v Gosposki ulici št. 7 v Gorici v I. nadstr. Z urednikom je mogoče govoriti vsak dan od 8. do 12. dopoldne ter od 2. do 5. popoldne; ob nedeljah in praznikih od 9. do 12. dopoldne. Upravnništvo se nahaja v Gosposki ulici št. 7 v I. nadstr. na levo v tiskarni.

Naročnino in oglase je plačati loco Gorica. Dopolni naj se pošiljajo le uredništvu.

Naročnina, reklamacije in druge reči, katere ne spadajo v delokrog uredništva, naj se pošiljajo le upravnistvu.

„PRIMOREC“ izhaja neodvisno od „Soče“ vsa-petek in stane vse leto 3 K 20 h ali gl. 1-60.

„Soča“ in „Primorec“ se prodajata v Gorici v naših knjigarnah in toh-le tobakarnah: Schwarz v Šolski ul., Jellersitz v Namski ul., Ter. Leban na tekalšču Jos Verdi, Peter Krebelj v Kapucinski ulici, I. Bajt v po-kopališčni ulici, I. Matiusi v ulici Formica, I. Hovašnik v Koronski ulici št. 22; v Trstu v tobakarni Lavrenčič na trgu della Caserma.

Odgovorni urednik in izdajatelj Ivan Kavčič v Gorici.

— Telefon št. 83. —

„Gor. Tiskarna“ A. Gabršček (odgov. J. Fabčič) tiska in zal.

Papež in modernisti.

Kakor smo že naznanili na kratko, je izdal papež encikliko proti modernizmu, to je onim duhovnikom, ki hočejo cerkev in njene nauke prilagoditi novim modernim časom, spravi-iti jih v soglasje z vedo ter dati cerkvi po-goje za obstoj med naobraženci. Ti modernisti pač upoštevajo dejansko današnje stanje kato-liške cerkve, katera ima slepih privrženecv le v nerazsodnih nižjih slojih, v drugih pa je izpostavljena stalni kritiki, ki ni ugodna za njo. Modernisti hočejo cerkvi do b r o, hočejo jo dovesti do ugleda in veljave tudi malo višje nego sega sedaj, ali v Vatikanu so se uprli modernizmu in oglašil se je papež, ki obsodja moderniste v posebni encikliki.

V Vatikanu je zmagal zli duh jezuitski, ki koplje katoliški cerkvi pogubo. Jezuitsko delo je enciklika proti modernizmu. Dobili so se vedno ljudje, ki so ločili čiste Kristove nauke od onih, ki so odganjali razsodne ljudi od cerkve, pogostoma so prav krepko stopali na dan, ali vselej se je zmagal zli duh v cerkvi, pa če je ta še toliko trpela. Prejšnja stoletja so take moze sežigali na gromadah, tudi sedaj bi jih, če bi le mogli. Ali če moč inkvizicije ne more seči več po telesu, da bi ga razmesarila, pa ima drugo pot, ki naj zatre moderniste.

Enciklika imenuje modernizem veliko zarnost za cerkev, analizuje razne strani modernizma v modroslovju, v veri, zgodovini, dogmah, disciplini itd. ter prihaja do sklepa, da je modernizem vir vseh krivih naukov ter da vede do — ateizma. Nato odreja papeževa enciklika: 1. Modroslovje in skolastično bogo-slovje se bo moralo v vseh semeniških in katol. vseučiliških skupno s pozitivnim bogo-slovjem predavati v pristno katoliškem nauku. 2. Odstraniti bo treba moderniste od vodstva in s stolice v semeniških in vseučiliških. 3. Škofje bodo morali tudi kakor delegatje sv. Stolice odstraniti kler in vernike od moder-nističnih časnikov. 4. Ustanoviti se ima v vsaki škofijiški kuriji kolegij cenzorjev, ki bodo natanko preiskovali katoliške publikacije. Pre-povedano bo glasom odredbe papeža Leva

XIII. duhovnikom voditi časopise brez dovo-ljenja škofa in brez cerkvenega nadzorstva. 5. Prepovedani bodo shodi duhovnikov, iz-vzemši redkih slučajev, v katerih ni nevar-nosti za modernizem. 6. Ustanoviti se ima v vsaki škofiji nadzorovalni svet proti razširje-vanju zmot, ki so v navadi, o čemer imajo škofje poročati sv. Stolici.

Torej popolnoma hoče uničiti moder-nizem, s korenino ga hoče iztrebiti. Odredbe so tako stroge in določne, da pričakuje Va-tikan od njih z gotovostjo polnega vspeha. Papeški terorizem se je postavil v neizpros-en boj z modernizmom. Vprašanje pa je: kdo zmaga? Mogoče, da dosežejo ukazi, preveti inkvizicijskega duha, da za nekaj časa potilne modernizem, toda ne udušijo ga več vse srednje-veške določbe v dogmah okostenelih vse-lagočnejšev. Tok modernega časa je močnejši nego take določbe, in če morda za enkrat še udušijo preobrat, ma hkratu s tem dušejem pripravljajo pot, da izbruhne na dan pri prvi prihodnji priliki. Take določbe so v kvar cerkvi, doseči morajo pa le to, da cerkev še bolj odtušujejo inteligentom. Če začasno morda oslabe modernizem pred duhovščino, pa ne oslabe takih stremiljenj med inteligentnimi posvetnimi pripadniki cerkve. Zato ni dvoma, da bo modernizem živel naprej, vkljub pape-ževi encikliki ter da se bo razvijal po svoji poti. Potem pa pride čas, ko ne bo pomagala nobena enciklika več. Poreče se: aut — aut!

S tem, da odbija papež od cerkve moder-niste, odbija tudi razsodnejše vernike ter se omejuje na nerazsodnejše sloje, pri katerih se lahko dogmari, kolikor se hoče. Ali število onih, ki dajejo prav modernizmu, je veliko in utegne prav vsled takih inkvizicijskih od-redbe še čudovito narasti. — Ukovan noče biti nikdo. Vsakega tlačijo verige. Vsakega bolijo. Utegnje nastati zopet časi, ko se dvig-nejo ljudstva ter otresejo verig — ker nočejo z lepa, pa z grda! Takrat bodo pisali enci-kliske vse drugačne vsebine... pa zaman! — Modernizem mora zmagati, ali z voljo cerkve ali pa brez te volje.

DOPISI.

Cerkljanske novice.

Za dljaško kuhinjo v Gorici so nabrali na-predni posestniki v Cerknem voz krompirja, radujoč se koraka, ki ga je storila „Trgovska obrtna zadruga“ v Gorici v prid revnemu go-riškemu dijaku. Naj bi se oglašilo še obilo posnemovalcev.

Občinsko starostništvo v Cerknem je vsled odloka tržaškega namestništva razpuščeno. Ta odlok je presenil celo klerikalne kroge, ker nihče ni pričakoval, da se namestništvo res vsede na limanice Cimalu in njegovim splet-kam ter odzame vsem 14 naprednim stare-šinom brez najmanjšega povoda njih mandate. O vsej stvari bode še govora pozneje, ker gro vsled tega pritožba na mi-nisterstvo, oziroma upravo sodnijo in upamo, da bode o te pristranskem in škandaloznem koraku tržaškega namestništva tudi v državnem zboru še govora.

Anton Kosmač, Cimala, je izkašljaj prejšnji teden v „Gorici“ dolgo klobaso, ki ima več kakor dva konca. Osolimo mu jo zadostno, še predno se osmradi.

Kmetiška posojilnica v Cerknem prične po-slovati v nedeljo, dne 29. septembra t. l. Prošnje za posojila se prejemajo že teden dni popreje.

Veselimo se v celem okraju tega koraka cerkljanskih naprednjakov in zagotovo pričaku-jemo, da bode isti v prospeh celemu okraju. Klerikalci so se tega našega zavoda zelo pre-strašili in gospodom okrog klerikalne „Hra-nilnice in posojilnice“ se od strahu že blače tresejo. Ljudstvo že komaj čaka, da prične naša posojilnica poslovati, ker jih je mnogo, ki ne zaupajo več klerikalcem svojega denarja.

Klerikalne obljube. — Planinska podružnica v Cerknem se je obrnila pred časom do kle-rikalne „Hranilnice in posojilnice“ za podporo k zgradbi koče na Poreznu. Gospodje okoli te hranilnice vedno povdarjajo, da je njih za-vod v prid naroda, v resnici pa darujejo vsako leto le po par kronic za potrebe revnih učen-cev in par drugim zavodom, ves ostali dobiček pa gre menda v korist ostalega naroda, ki ga tvori Cimala kot načelnik in par drugih ko-

rifej cerkljanskih. Planinski podružnici se je po takratni prošnji zagotovilo od strani hranilnice večje darilo, ko bode koča dogotovljena. Koča je pa že dolgo gotova, otvorjena in blagoslov-ljena, toda obljubljene podpore ni od nikjer. Mogoče jo bodo dali takrat, kadar kočo pode-remo? Sicer je pa hranilnica letos parkrat posegla v žep in darovala po par kronic novo-ustanovljenim Knavsovim „Katoliško-izobraže-valnim društvom“ in s tem je menda tudi zagotovljeno, da bode pri prihodnjih volitvah izvoljen Cimala za načelnika „Hranilnice in posojilnice“ in vse obljube bodo zopet držale kakor lim in klin.

Iz ajdovskega okraja.

Iz Rihemberga. (Nekaj v odgovor g. župniku na dopis v „Gorici“ št. 71.) — Resnici na ljubo ter deloma pozvan po dopisu iz Rihemberga v cenjeni „Soči“ št. 99, prisiljen sem malo „oprati“ se pred našim go-spodom župnikom. Pred vsem se moram opravi-čiti častitemu g. dopisniku v „Gorici“, da sum, katerega meri na tuk. učiteljstvo o raz-nih dopisih v „Soči“ proti njemu, proti zida-nju, popravljanju in tako dalje, je zelo slabo namerjen. Da ni teh dopisov pisal g. nadučitelj, nam je že znano; sedaj leti sum na me, a žalibog tudi na tej strani ne bo nič, ker mi sploh ni mari vsa stvar. Kakor g. Plesničarju, mora tudi meni uredništvo pritrditi, da nisem jaz pisal nikakega dopisa (Potrjujemo. Ur.) in nisem tudi v nikaki zvezi z nobenim. Upam, da je to dovolj. Predno se kaj piše, oziroma govori v javnost, gosp. župnik, posebno če se to namenoma naredi, komu škodovati, se mora biti natančno prepričan, ker drugače, — govorim po Vaše, — se lahko človek vidi pri sodnji kar naravnost. Ne raz-umem, zakaj se mora sumiti ravno učiteljstvo, ki je vendar v Rihembergu mnogo ljudi, ka-teri bolje vedo za razmere tuk. občine in znajo tudi več kot hruške peč. Ti lahko tudi pišejo dopise. Tem je tudi več mari nego učiteljstvu, kaj se godi tupatam. Dovolj!

V omenjenem dopisu me tudi žalite, g. župnik! Govorite pa tudi neresnico. Kličem Vam to v spomin! Bili smo še v stari šoli

Dvajset let pozneje.

Nadaljevanje

== „Treh mušketirjev“. ==

Francoski episal:

== ALEXANDRE DUMAS. ==

(Dalje.)

— Gospod abbe mi citira neki rondó gospoda Voiture, pravi Athos glasno, in zdi se mi naravnost krasen.

Raoul je ostal nekaj časa pri njima, potem pa se je pomešal med krogom gospe Chevreuse, kateremu sta se bili pridružili tudi gospica Paulet z jedne, in gospica Scudery z druge strani.

— No, jaz bi si dovolil pripomniti, da se ne stri-njam čisto z gospodično Scudery, pravi koadjutor; zdi se mi nasprotno, da je gospod Voiture pesnik, toda samo pesnik. Politične ideje so mu popolnoma neznanne.

— Torej kedaj? vpraša Athos.
— Jutri, odvrne naglo Aramis.
— Ob kateri uri?
— Ob šesti.
— Kje?
— Saint-Mandé.
— Kdo vam je povedal?
— Grof Rochefort.

Nekdo se je približal.

— In filozofične ideje? Te so pač manjkale ubo-gemu Voitureu. Jaz se strinjam z gospodom koadju-torjem: samo pesnik.

— Da, gotovo, v pesmih je krasen, pripomni Mé-nage, in vendar mu bodo naši potomci, naj ga le ob-čudujejo, očitati nekaj, da je namreč uvodel v verz preveliko svobodo; ubil je poezijo nevedé.

— Ubil, to je prava beseda, se oglašl Scudéry.

— Toda kako znamenita so njegova pisma, pravi gospa Chevreuse.

— O, v tem oziru je res že zaslovel, omeni go-spica Scudéry.

— Res je, odvrne gospica Paulet, toda samo tam, kjer se šali, zakaj v resnem pisemskem slogu je velik revež, in kjer se ne izrazi prav surovo, se izrazi pač zelo slabo, to morate priznati.

— Toda priznali beste vsaj, da je v svojih šalah nedosegljiv.

— Da, gotovo, pripomni Scudéry ter si naviha brke; zdi se mi samo, da je njegova komika prisiljena in da so njegove šale preveč domače. Le pogledjte nje-govo „Lettre de la Carpe au Brochet“.

— Ne glede nato, pristavi Ménage, da izhajajo njegove najboljše stvari iz hotela Rambouillet. Po-gledjte samo njegovo „Zélide et Alcide“.

— Kar se mene tiče, pravi Aramis, ki se je pri-bližal krogu ter spoštljivo pozdravil gospo Chevreuse, ki mu je odvrnila z ljubeznivim nasmehom, — kar se mene tiče, bi mu tudi še očitati, da je bil preveč pro-stodušen proti velikašem. Večkrat je bil netakten na-pram gospej princezinji, gospodu maršalu d' Albertu, gospodu Schombergu, celo napram kraljici sami.

— Kaj napram kraljici? vpraša Scudéry ter po-stavi desno nogo za korak predse, kakor da se hoče postaviti v bran. Saprament! tega nisem vedel. In kaj je zagrešil napram Nj. Veličanstvu?

— Kaj ne poznate njegove pesmi »Je pensais«?
— Ne, odvrne gospa Chevreuse.
— Ne, odvrne gospica Scudéry.
— Ne, odvrne gospica Paulet.
— Res, zdi se mi, da jo je kraljica malokomu zaupala. Toda v mojih rokah je varna.

— In jo znate na pamet?
— Mislim, da bi se je spominjal.
— Povejte jo, povejte jo! vsklikne hkrati več glasov.

— Čujte, pri kaki priliki se je to zgodilo, pravi Aramis. Gospod Voiture je sedel v kraljičini kočiji, v družbi s kraljico, ki se je peljala z njim na sprehod v log Fontainebleau; delal se je zamišljenega, zato da bi ga kraljica vprašala, kaj premišljuje, kakor se je tudi zgodilo.

— O čem razmišljate, gospod Voiture? vpraša Nj. Veličanstvo.

Voiture se nasmehne, se dela par sekund, kakor da pomišlja, zato da bi mislila, da improvizira, ter odvrne:

Je pensais que la destinée,
Après tant d'injustes malheurs,
Vous a justement couronné
De gloire, d'éclat et d'honneurs;
Mais que vous étiez plus heureuse
Lorsque vous étiez autrefois,
Je ne dirai pas amoureuse! ...
La rime le veut toutefois!

(Misli sem o tem, da vas je usoda, ki vam je bila zadala toliko krivičnega zla, ovenčala sedaj z zaslu-ženo slavo, s sijajnimi častmi; da pa ste bili bolj srečni nekoč, ko ste bili — da ne rečem zaljubljeni! — ... Rima pač hoče tako.)

tedaj. Jaz sem slišal, da se je g. Poniž od-
povedal orgljanju. Pa sem si mislil: dobro bi
bilo, ako bi dobil Bric tistih par sto kronic
na leto in hajdi h g. županu. Res, da se je
držal nekaj kisle, ko sem mu razložil namen ob-
iska, a vendar mi je svetoval, naj se ponudim
tudi Vam, gosp. župnik. Bil je torej. Vi ste
ravno končali verouk v 6. šol. letu. Videl
sem Vas na trgu in ker sem bil ravno prost,
stopim k Vam ter Vas naprosim ustmeno or-
glijarske službe. Vi ste odgovorili, da se bo
videlo, ko postane kateri nadučitelj definitiven.
Po mojem mnenju je bila to ponudba; če si pa Vi, g. župnik, mislite, da to ni po-
nudba, tedaj prekličem takoj svoje besede, da
govorite neresnico.

Pojdimo k žaljenju. Vi pišete, da jaz
nimam pojma o cerkvenem orgljanju ter
opirate to trditev na odnošaje v Gabrijah. Kar
se tiče pojma o cerkvenem orgljanju, rečem,
da bi takoj prijel za ušesa g. Sokola, učitelja
glasbe v Kopru, ker mi ni mogel v dolgem
času 30 mesecev vcepiti v glavo tega.
— Mogoče pa sem bil jaz tako grozno za-
bit. Ali ni ena ni druga ne obvelja, ker lahko
dokažem, da je g. Sokol izvrsten učitelj svo-
jega predmeta ter tudi to, da nisem bil jaz
ravno zadnji v glasbi na splošno in posebe,
ampak ravno narobe. To Vam lahko dokažem,
g. župnik, kadar Vam drago.

Kako sem orgljal v Gabrijah? Orgljanje
mi je izročilo tamošnje županstvo in plačali
so me občinari. Takoj po vsprejetju službe
sem govoril s tedanjim županom. Ta mi je
izrecno izjavil, da ne on in ne občinari po-
čujejo Ceciljanskega petja ter da me lahko ka-
teri nese od orgelj, če bi poskusil s takim
orgljanjem. Orgljal sem po ukazu delodajalca.
Sploh ne vem, kaj ima govoriti g. Valentinič.
O tem, kar bi znal on povedati, lahko povem
i jaz. Poldrugo leto sem bil dober učitelj za
eno in drugo, sva bila vzajemna, ko sva se
sprla, je postalo vse drugače. Kriv je bil pri
tem pa le pevski zbor, ne pa petje. Raditega
sva se tudi sprla. On mi je hotel najboljšo
pevce spraviti iz zbora, jaz tega nisem dovolil,
in prepir je bil med nama. Deloma tudi je
bilo to, ker si je mislil, da pišem jaz neke
dopise o njem.

Kar se tiče razmer, radi katerih je mo-
ralo posredovati dekanstvo in škofijstvo v
Gabrijah, Vam bodi povedano, da jih jaz nisem
provzročil, ampak g. Valentinič sam s svojimi
nečuvstvenimi pridigami, v katerih se včasih ni
slišalo drugega nego sramotjenje s takimi iz-
razi, kateri niso bili nikdar spodobni na priž-
nici. Ni čuda, da so se ovčice zatekle v stajo,
kjer so upale dobiti malo obrambe in pomoči.
Zakaj se pa bilo take razmere pred menoj v
Gabrijah? Zakaj je morala cerkvena oblast
pred menoj posredovati med g. kuratom in
ljudstvom? Zakaj so se pred menoj tožarili
ljudje z g. kuratom? Saj tedaj me Gabrci
niso niti poznali in jaz nisem niti bil nikdar
prej tam.

Vaša opora k izvajanjem iz Gabrij,
gospod župnik, je popolnoma neosnovana in
neresnična. G. župnik! Zelo mnogo, mnogo se
je pisalo v „P. L.“ in „G.“ o meni neresnič-
nega, a smijal sem se. Včasih sem odgovoril,
če se mi je hotelo, največkrat pa sem se
smijal. Vaš ta napad me je pa kar pršenetil.
Kako si more g. župnik naravnost v jav-
nosti trditi stvari, katere niti podobne niso

resnici! In to me je užalilo. Dolgo sem pre-
misljeval, kaj naj naredim. Spisal sem pismo
na Vas, a je vrgel proč; hotel sem iti osebno
k Vam, pa sem tudi ta sklep zvrzel. Slednjič
pa, deloma pozvan k temu, sem si mislil:
tudi ti, Pepo Špelin, nisi ravno tarča, na ka-
tero se sme metati kamenje brez usmiljenja.
On je tebe v javnosti sramotno napadel, od-
govori mu tudi v javnosti. Odtod moj dopis!

Še nekaj Vam moram povedati. Mnogo
se sedaj govori in tudi piše, da je ri-
hemberško učiteljstvo vprizorilo demonstracijo
pri slavnosti, da je ljudi pripravljalo za to,
ter da sem jaz učil 2 dni otroke žvižgati.
(Tako je izrecno povedal neki učiteljski kan-
didat v „Š. domu“ na ustanovnem shodu
„K. m. u.“) Kako naj prav označim to grdo
laž? ... V kratkem povedano: Jaz sem bil
ves teden v Dornbergu razun neki dan, ko
sem šel gledat v vinograd in imel tudi pri
mizarju opravila. Bil sem pa že pred nočjo
doma. Basta! Nimam več časa. Za drugič, g.
župnik, informirajte se prej natančno, potem
pišite.

Rihemberg, v septembru 1907.

Josip Bric, učitelj.

Iz Rihemberške občine. — „Gorica“ št. 74.
je prinesla na dan iz uradniških krogov prav
imeniten dopis. Poklebasarskih stavkih bi človek
sodil, da mora biti ta „uradnik“ kak star naš
visok znanec, ki če tudi len, je pripravljen
bližnjemu škoditi. Nesramni dopisnik ve do-
bro, da se je tukajšnje učiteljstvo pošteno
trudilo cela dva meseca za slavnostno petje
in da je edini župnik napravil razkol, ker mu
sploh ne da nikoli žilica miru. Učitelji pa
niso tu, da bi komu čevlje čistili in se ka-
kega strastneža nadutosti klanjali! Učiteljstvo
je mirno ostalo doma, a „uradnik“ „Gorice“
se uad tem spodtika. Hoče, da bi bilo šlo
delat štafažo in opravljat policijsko službo na
slavnostni trg. Sicer je ta „uradnik“ proti
temu, da bi se učitelj pečal s politiko in ka-
kim vmešavanjem, ker strankarski učitelj ne
more imeti v občini uspehov. A v Rihembergu
le naj bi ščitil učitelj hrbet Štrancarju, Pav-
lici in Berbuču; ta politika in vmešavanje bi
bila opravičljiva, kaj ne da, če tudi bi se s
tem učitelji zamerili skoro vsemu ljudstvu, ki
je tej klerikalni slavnosti nasprotovalo!

Župnik in župan sta hotela na občinske
stroške se postavljati in utrditi v občini kle-
rikalizem. Prepohlepna in prenagla sta, in
prav ima klerikalni „uradnik“, ki pravi, da s
to slavnostjo ni nič pridobila farška botega.
Nič ni pridobila, a občina mora obile kleri-
kalne stroške te slavnosti trpeti.

Pravični dopisnik sumniči nič manj in
nič več kakor da bi tukajšnje učiteljstvo
ljudstvo našuntalo k demonstraciji. Vemo, kam
pes taco moli. Ne bojimo se, celo prosimo za
preiskavo in kavci bodo za blamažo imovitejši.
Imenitni „Goričin“ uradnik, ki najbrže žre
iz širokih pokojninskih in ljudskih jaslji, se
boji za svoj obili trebuh in nezasluzeno čast,
pa bi rad učiteljstvu nagobčnik privezal in ga
strogo, strogo kaznoval, če bi se kaj politično
gibal, ali boje rečeno, če bi zanj ne delalo
(Čujete-li in čitate „Gorico“, ubogi Slom-
škarji!).

Toda v Rihemberški občini ne bo „urad-
nik“ mnogo profitiral, in klerikalna drevesa
ne bodo tu visoko zagnala, če tudi tuk. uč-
iteljstvo takoj umori. Povemo pa še enkrat

vam, da je višek klerikalne nesramnosti, da
na občinske stroške uganjate tu svojo poli-
tiko, vlačite spomin Gregorčičev v blato in
izzivate ljudstvo. Dobro je, da še več niste
skupili!

Iz Črnič. — Od kodaj ima šempaski taj-
nik pravico, pregledovati račune po občinah,
kjer ne službuje, kjer ne plačuje nikakega
davka, kjer ne stanuje in nima niti domovne
pravice? Ako mu deželni odbor ni dal te
šarže, potem je znamenje, da dolgoletni tajnik
Batič ne pozna § 65. obč. reda.

Sicer pa to naj bi že bilo, ako bi se
mož vsaj temeljito razumel na rekurze v tej
zadevi in če bi račune res natanko poznal.

Zakotno pisarjenje je prepovedana stvar,
zlasti če človek sprejema denar za taka dela!
Šempaski tajnik, izgini, če ne...

Iz Črnič. — Kakor čujemo, misli priti k
nam za nadučitelja Likar iz Ozeljana. Mi iz-
javljamo, da ga ne maramo. Človeka, ki je
učil, da izhaja človek iz opice, nočemo v našo
občino. Takemu ne zaupamo svojih otrok. V
Ozeljanu je tako nepriljubljen, da občinari
niti sedeti nočejo z njim skupaj; sedaj pa
naj bi prišel k nam. Hvala lepa za takega
učitelja. Tudi ne maramo takega, ki je danes
naprednjak, jutri pa klerikalec, mi hočemo
odločnega moža našega mišljenja in dobrega
učitelja. Tak pa ni Likar — zatorej naj nikar
ne misli na Črniče. Če bi bila šolska oblast
tako slepa, da bi nam urinila proti naši
volji, ji povemo, da ne bomo pošiljali otrok
k njemu v šolo. Več starišev.

Iz goriške okolice.

Iz Št. Petra. — Pevsko izobraževalno
društvo „Prešeren“ v Št. Petru pri Gorici se
tem potom zahvaljuje društvu „Napredek“ iz
Gor. Vrtojbe, da je blagovolilo dovoliti udar-
jati svojemu tamburaškemu zboru o priliki
naše veselice dne 15. t. m.; s tem svojim na-
stopom je tudi res polnil nam praznoto in
zabaval sl. občinstvo. Srčna Vam hvala! Kli-
čemo tako naprej! Odbor.

Iz kanalskega okraja.

Iz Kanala. — Podpisano šolsko vodstvo
izreka slavnemu županstvu v Kanalu tem po-
tom v imenu šolske mladine zahvalo, da je
blagovolilo darovati za uboge učence kanalske
šole 10 K za nakup šolskih potrebščin in knjig.
Bog povrni!

Vodstvo ljudske šole v Kanalu: Verč,
voditelj.

Nima vsakdo zlata v grlu,

vendar je vsakemu pametnemu člo-
veku kakor onemu imenitnemu pevcu
na tem, da se obvaruje prehlajenja
in hripavosti ter prehlajenja na plu-
čih. Fay-ove prave Sodenske mine-
ralne pastilke pomagajo kadarkoli se
jih jemlje, in delajo prave čudeže,
kadar se hočemo znebiti katarja. In
ravno vsled tega je jasno, da naj
kupimo kadar smo prehlajeni v prvi
lekarni, drogeriji ali trgovini z mine-
ralnimi vodami za K 125 pravih
Fay-ovih Sodenskih pastilk, katere je
po predpisu vživati.

Glavno zastopstvo za Avstro-Ogrsko:
W. Th. Guntzert, Dunaj XII, Belghoferstr. 6.

je v tem času imel baker, kajti danes je
cena bakru nezavadno visoka, ker v sedanji
električni dobi je baker za železom življen-
skega pomena, veliko ga rabi vojaščina, pa-
robrodi, topovi, patroni, telegrafi, telefoni
in sploh vse električne naprave veliko bakra
porabijo, katerega naša Avstrija skoraj nič
nima. — Okoli Planine in okoli hriba
Škofje napravili so več rogov, pa povsod so
naleteeli na bakrene sklade. Še sedaj živeči
rudarji pripovedujejo, da so tik za Cerknom
pod potokom Oresovka kopali in zadeli na
pravi bakreni kraj. Pa kakor hitro je Pirc
videl, da so rudarji na bakru, je ukazal vse
te rove opustiti in „zaforrecati“. Pustil je
hrib na Kranjski strani odpreti, ravno tik
pod vrhom Ulice, kjer so rudarji rudo tako-
rekoč za lase iz tal vlekli, ter iskali vrhu
hriba one pretrgane bakrene plasti, koje so
vulkanične sile iz globokih notranjih zakladov
vrhu Ulice na dan bruhnile. Tudi vsled raznih
drugih neugodnostij in raznih tedanjih speku-
lacij je to podjetje, katero bi bilo danes lahko
na vrhuncu svoje slave ter dajalo zaslužka
nam in našim potomcem, leta 1871. s slabimi
nasledki za nas žalostno propadlo in zaspalo.
Da so se ti Pirčevi pogubni načrti vres-
ničili, temu so bili krivi tudi nekateri Cerk-

Domače in razne novice.

Glasbena šola „Pevskega in glasbenega
društva“ v Gorici. — Šolsko leto 1907/08.
se prične v društveni glasbeni šoli v
ponedeljek 30. septembra t. l. Vpisova-
nje v šolo se bode vršilo do istega dne
vsak dan izjemši nedelje in praznike v
društvenih prostorih v Trgovskem domu
(vhod od strani ljudskega vrta) od
11-12^{1/2}, predpoldan in od 3-5 popol-
dan. V soboto 28. septembra ob 3. uri
popoldan se zbero vsi vpisani gojenci
v pevski dvorani, da se jim naznani
razdelitev ur.

Posebej se vabi gojence in gojenke
srednjih šol t. j. c. kr. gimnazije, realke
in učiteljšča za vpisovanje v dijaški
zbor, ki se bode vršilo kakor gori na-
povedano. Razdelitev ur se določi 28.
septembra.

V interesu gojencev je, da se z
vpisovanjem ne odlašajo, ker si mora le
oni izbrati ugodne ure, ki se je pravo-
časno vpisal. Po 28. septembru se vpi-
sujejo gojenci le izjemoma ter se bode
moralo zadovoljiti z onimi urami, ki
ostanejo še na razpolago.

Učni predmeti glasbene šole so:
violina, glasovir in petje (zborovo in
solo).

Cilj šole je podajanje glasbene iz-
obrazbe v navedenih instrumentih v
zborovem in solo-petju.

Zavod stoji pod artističnim vod-
stvom gosp. Josipa Michla, izprašanega
na praškem konservatoriju, ki ob enem
poučuje violino in petje. Glasovir po-
učuje pri izpraševalni komisiji za sred-
nje šole na Dunaju izprašani g. Emil
Komel.

Pogoji sprejema:

1. stariši ali odgovorni zastopniki
gojencev pristopijo kot člani društva in
plačujejo na mesec od 1. okt. 1907. pa
do 1. okt. 1908. po 1 K;

2. učnina za vsakega učenca znaša
3 K na mesec, ki se plačuje skupaj z
društvenino od meseca do meseca za
naprej. Gojenci iz ene družine plačajo
učnine 5 K, z društvenino starišev vred
po 6 K na mesec.

Pevsko in glasbeno društvo je do-
seglo za svoje zavode podporo mini-
sterstva za bogočastje in uk in je s
tem pridobilo priznavanje kot javen
zavod, prvi in edini na Goriškem. Do-
sedanji uspehi šole in društva jamčijo
starišem tudi za nadaljnje uspehe.

Dijaški zbor nastopi že tekom leta
1907-1908. s samostojnim koncertom, da
se tako da priliko občinstvu, spoznati
delovanje in uspehe društva pri šoli.

Društvo je urejeno strogo po na-
čelih „Glasbene Matice“ v Ljubljani in
je z isto v redni dotiki, kakor je po
drugi strani izključena vsaka tendenca
izven strogo izobraževalne in umetniške.

V Gorici, 19. sept. 1907.

Odbor pev. in glasb. društva.

(Dalje v prilogi.)

Bakreni rudnik pri Cerknem.

Piše V. Rojic.

Ta rudnik je bil last svoj čas nekih
pruskih milijonarjev, ki so pred 60 leti z ve-
likimi nadami otvorili ta rudnik. Vodstvo
svojemu podjetju so poverili nekemu Pircu iz
Kranja. On je bil veletržec ter zalagal rudnik
z vsem potrebnim provijantom. Ker je on
delal s tem velikanske kupčije, ter da si to
tudi v bodoče zagotovi, in ker podjetje meji na
Kranjsko, je delal na vse kriplje, da se promet
z rudnikom na Kranjsko stran obrne, vkljub
temu, da so geologi konstatirali, da pravi
teren in bogate bakrene tvorbe se nahajajo
pod Cerkljansko dolino.

Ti večaki so se izrazili, da naša okolica
je bogata na raznih rudninah, v prvi vrsti
baker, med katerim se nahaja zlato, srebro in
železo. To rudo so že svoj čas dovažali celo
v Železnike skozi Škofjo Loko in našo žele-
zno rudo so tam veliko več nego domačo
cenili, radi preoddaljenega eksporta pa so
morali vkljub temu opustiti to delo.

Tedanj strokovnjaki so se izrekli, da
v Cerkljanski dolini, ki je v največji ni-
žini srednjega gorovja med Alpami in med

Krasom, kjer da je zadostna vodna sila na
razpolago, se nahaja kakor nalašč lepa na-
ravna lega, da se pod Cerknom zgradi topil-
nica v svrhu, da se izčrpavajo naši bakreni
zakladi, ter da Cerkno postane bakreno-ru-
darsko industrijsko središče.

Vse te nadebudne načrte, koje so pruski
inženirji vestno izdelali, je uničil zgorej ome-
njeni Pirc iz Kranja.

Med tem ko so se lastniki predstojniki
našega rudnika zabavali po Draždanah in Du-
najskem Ringu, je Pirc svoje spekulacije in
svoj načrt docela izvedel. Bal se je, da ako
se promet iz rudnika obrne na Cerkno, da
potem Kranjska stran od tega nobenih ko-
risti ne more pričakovati, ter da tudi nje-
gove kupčijske zveze so s tem zelo obtežene
ali docela pretrgane in da Cerkno ves zaslu-
šek in promet z rudnikom nase potegne.

Vsled opisanih razmer je Pirc kot „di-
rektor“ rudnika pogubonosno uplival na to,
da se odpre rudnik s Kranjske strani vkljub
vsem naravnim zaprekam in strokovnim izja-
vam. Pustil je zgraditi v Toplicah topilnico,
katera pa je samo 15-20 let delovala.

Radi preoddaljenega prevoza iz Kranja
in Ljubljane, (v tem času še ni tekla Go-
renjska železnica), valed zelo nizke cene, koje

ljanski koristolovci. Ko so bili pred 60 leti
v Cerknem lastniki tega rudnika ter so ga
dovoli teren in našo vodno moč, so ob
priliki prenočevali v glavni naši krčmi. Ustna
izročila nam povedo, da je oni krčmar mislil,
da so prišli pruski milijonarji v Cerkno samo
zato in s tem namenom, da pri nas svoje
milijone razmečejo, ter jim baje vsled tega
zaračunal neko večerjo kar 100 gld. Drugi
Cerkljanski kmet jim je dovažal drva, koja
so rabili za kemične preiskave, ter zaračunal
seženj drv, čujte, 30 gld., kojih resnična cena
je bila v tem času pri nas 2-3 gld. Zato
bog, da nekateri naši vsaj na vidno izo-
genitni Cerkljanje svojo dede v tem dobo
posnemajo ter naravnost prezirajo in smejejo
sedanje rudarske podjetnike in njih
nike. — O tem o priliki.)

Ko so videli pruski milijonarji, da jih
hoče Cerkno sramotno izkoriščati, so se izra-
zili, da se v Cerknem ne morejo naseliti, ker
tukaj da je neznosna draginja ter še celo
večja nego na Dunaju.

Tu sem Vam, cenjeni čitatelji, naslikal
kratko pa resnično in žalostno zgodovino o
bakrenem rudniku pri Cerknem.

(Pride še.)

Slovensko gledališče. — 4. in 5. predstava v „Trgovskem domu“. Gostovanje članov deželnega gledališča iz Ljubljane pod vodstvom g. Ant. Danila.

V soboto, 21. septembra: Kovarstvo in ljubezen, žalogra iz meščanskega življenja v štirih dejanjih in treh promenah. Spisal Friderik Schiller, poslovenil Ant. Levec. Režiser Danilo. — Osebe: Predsednik pl. Walter na dvoru nemškega kneza, Dragutinovič; Ferdinand, njegov sin, majar, Nučič; Dvorni maršal pl. Kalb, Danilo; Lady Milford, knezova ljubica, Danilova; Wurm, predsednikov tajnik, Porbe; Miller, gođec, Bukšek; Njegova žena, Brgantova; Luiza, njegova hči, Kreisova; Zofija, Ladyna nišna, Puhekova; Sluga Milfordove, Habič; knezov strežaj, Molek. — Godi se v glavem mestu nekega nemškega kneza.

V nedeljo, 23. septembra: Njegova hišna (Nelly Rozier), burka v treh dejanjih. Spisala Paul Bilhand in Maurice Hennequin. Prevela Govekarjeva. Režiser Dragutinovič. — Osebe: Nelly Rozier, Danilova; Albert Lebrunois, odvetnik, Danilo; Clemence, njegova žena, Kreisova; François, Nellyn brat, gimnazijec, Nučič; Valentine Grizolles, Brgantova; Lavirette, Porbe; Legris, Dragutinovič; Louise, hišna, Puhekova; Catherine, mlada kuharica, ml. Danilova; Jean, sluga, Molek; Fernand, sluga pri Nelly Rozier, Bukšek. — Godi se v Parizu.

Začetek ob 8. uri in pol zvečer. Cene sedežev: Prilježje: Fotelji 3 K. Sedeži I.—IV. vrste 2 K, sedeži V.—VIII. vrste 1 K 50 vin. — Balkon: I. vrsta 2 K, II. vrsta 1 K 50 vin. — Stojišča 80 vin. — Dijaki in vojaki do narednika 40 vin.

Dame naj blagovolijo odložiti klobuke v garderobi. — Predprodaja vstopnic v trgovinah g. A. Gabrščka v „Trgovskem domu“ in A. Jeretiča.

Glani slov. deželnega gledališča v Ljubljani.

Nekoliko o nedeljski veselici na Katarinju. — Naši mladeniči se pripravljajo z vso vnemo in marljivostjo, da bi veselico čim boljše uspela. Vspored, ki je zelo obsežen in skrbno sestavljen, jamči, da bo vsakomur na razpolago obilo vsakovrstnega razvedrila. — Tamburške in pevske točke so prav zanimive, posebno pa, komur bo ljubo poslušati se srečelova, mu gotovo tudi boginja Fortuna izkaže svojo naklonjenost, in to, ker ima pripravljenih mnogo krasnih dobitkov. Da pa plesoželjni mladini ne odvrene noge, zato bo že skrbela godba pri dveh plesiščih. Med tem pa se lahko zabava vsakdo na itak krasnem Katarinjevem vrtu.

Mladina ima bodočnost, zato je dolžnost zlasti starejših, da jo podpirajo, in da je jej ne jemljejo poguma za nadaljno delo v prid slovenskemu narodu. Radi tega naj pride vsakdo, kdor le more in kdor ljubi dobro, pošteno, nepresiljeno zabavo jutri na Katarinjev vrt, ker napravi s tem naši mladini veliko veselje in koristi narodni stvari. Posebno pa se nadeja veliko sovdeležnikov, ker je namenjen čisti prebitek v prid „Dijaške kuhinje“ in Simon Gregorčičevega spomenika.

N. N. Dijaški kuhinji je daroval g. Križnič Ant., župan iz Kanala, 10 kron. G. Miha Zega iz Kanala daroval 5 kron. Hvala! — Živeli posnemovalci!

Darovi za „Dijaško kuhinjo“. — V denarju so darovali doslej: A. Gabršček, tiskarna, 50 K; A. O. Rebek, namestništevni svetnik v Sezani 10 K; A. Jakl, tovarnar v Rupih 10 K; vesela družba 14-10 K; družba pri „Zlatem jellenu“ 7-70; Artur Lokar, notar v Ajdovščini 5 K; Jakob Zupancič v Gorici 5 kron; neimenovan 1 K; nabiralnik za „Dijaško kuhinjo“ v Trgovskem domu (v denarju) 1-81 K in v Gosp. ul. 0-22 K. — V blagu in živilih so darovali: Val. Komel v Ajševici vrečo krompirja in 3 kg slanine; I. Rakušček, župan v Kobaridu, vrečo krompirja in vrečo fižola; Jakob Šuligoj, urar v Gorici, uro budilko.

Imenovanje. — Suplent g. Martin Mastnak je imenovan za profesorja na državnem gimnaziju v Gorici.

„Pevsko in glasbeno društvo“ priredi dne 26. oktobra t. l. koncert s sodelovanjem slavnega češkega virtuozja Franceta Ondříčka, ki bo bode sviral tri nove, v Gorici popolnoma neznane kose. Poleg Ondříčka nastopi tudi njegov klavirski spremljevalec, virtuoz Josip Faméra. — Zbor „Pevskega in glasb. društva“ bo pel Pirnatovo „Pomlad in jesen“ za moški zbor ter Foersterjevo „Ljubico“ za

mešan zbor. V ta namen se že vršijo redne pevske vaje in sicer: za ženski zbor vsak ponedeljek in četrtek od 6—7. ure zvečer, za moški zbor pa vsak torek in petek od 8—9. ure zvečer. Vse gg. pevke in pevce se opozarja, da je neizogibna potreba vaje strogo redno in točno obiskovati, ker izvršitev pevskih točk mora biti idealno dovršena. Zatorej ne sme biti nobene mlačnosti in nerednega obiskovanja pevskih vaj.

Goriški deželni zbor ne bo sklican. — V uradih je vse tiho in mirno, drugače je pred deželnim zborom diradaj s pripravljanim aktov itd. — Tako se misli lepo preprečiti vsak nastop proti krivičnemu volilnemu redu. Deželni zbor bo razpuščen, in volitve se izvrše še letos po onem za nas toliko krivičnem volilnem redu.

Akadem. ler. dr. „Adrija“ je imelo danes dopoldne v Gorici „pri Jellenu“ svoj redni letni občni zbor. Udeležba je bila velika. Med drugim se je sklenil protest proti deželnim podporam kot posojilom, podprt v glavnem z dejstvom, da imajo visokošolci na Goriškem komaj dva dež. slov. stipendija. Društveni program se je spremenil v toliko, da društvo ne nosi več naslova narodno-radikalno, marveč more biti član društva vsak goriški neklerikalni visokošolec. Predsednikom je izvoljen stud. iur. L. Bobič, podpredsednikom tehnik P. Brelih, tajnikom cand. iur. Franc Cigoj, blagajnikom stud. iur. O. Kavš.

Krivični volilni red je popolnoma zmešal „Gorico“. Poslanec „Sloge“ stavi v najslabšo luč, ker jih slika v vsej odvisnosti Gregorčičevi in laškem hlapčevstvu. Slovenski poslanci so se imeli postaviti na stališče, da večina v deželi mora imeti večino v deželni hiši. To je pač tako opravičeno, da temu ne more nikdo ugovarjati. Verjamemo radi, da bi se Lahii protivili, kar le mogoče. Ali Slovenci bi morali ostati na svojem stališču ter ne kreniti niti za korak od njega. Vlada je na Moravskem sama posredovala, da se je poravnala krivica tako, da je večina v deželi prišla do svojih pravic: istotako bi bila morala posredovati tudi na Goriškem. In če bi le ne šlo, pa rajši nič nego nov volilni red s staro krivico, volilni red, ki zosi na sebi znak skrajne slovenske popustljivosti in onemoglosti, znak slovenskega hlapčevstva in laške premoči. Za tak krivični volilni red bi ne bilo nikdar in nikjer dobiti rodoljubnih poslancev. Rajši nič — pa počakajmo, da se dobojuje boj za splošno in jednako volilno pravico tudi za deželne zbore. Ta boj je tako močan, da mu mora slediti zmaga v doglednem času. — Tako bi bili morali postopati, pa bi bili Lahii videli jasno pred seboj, da prej ali slej mora pasti njihova premoč. Tako postopanje bi bil odobral vsak goriški Slovenec. Ali ker niso tako delali, je jasno, da so vodili „voditelja“ pri novem volilnem redu le strankarski in osebni nagibi! Kaj to, če se pahne goriške Slovence zopet pod laško peto, da le klerikalna stranka kaj pridobi in pa don Antonio vjame kako plačilo!

Poslanci, ki so se zmotili. — Pred državno-zborskimi volitvami so klerikalci na shodu pri Rebku hvalili nov volilni red. Ko je pa zavreščalo po deželi, so hitro obrnili plašč ter začeli protestirati; v Mirnu je bil potem na shodu poprašan dr. Dermastia, kako je z volilnim redom, s protesti in z gospodi poslanci. Dermastia si je pomagal iz zadrege, rekoč: da so se poslanci zmotili. Potem pa je rekel, da če priznavajo zmoto pa prihajajo med ljudi zagotavljati, da hočejo popraviti zmoto, se mora reči, da delajo prav. Dermastia je imel tako grdo za norca svoje „oštijarje“, ki so mu pa seveda pritrdili, z druge strani pa je zvenel opravičen klic: Takih poslancev, ki se motijo, ne čemo. — Torej zmotili so se bili. Poprej so hvalili volilni red javno na shodu in v svojih listih; ko se je ljudstvo dvignilo ogorčeno, so protestirali, Dermastia je rekel, da so se zmotili ter da hočejo zmoto popraviti. V resnici pa niso storili niti jednega koraka, da bi popravili zmoto, marveč so s svojimi protesti le slabili utis drugih resničnih protestov — sedaj pa po listih zopet hvalijo na vse pretege toliko krivični volilni red. Iz tega se vidi jasno, kako grdo, ostudno igro igrajo klerikalci z volilnim redom. Tako delajo le ljudje, katerim so ljudske koristi deveta briga, lastne pa vse!

Zaupnica poslanca Fona na Otavi. — „Gorica“ je nesramno lagala, da je dobil Fon zaupnico na Otavi od naprednjakov. Dobil ni nikake

zaupnice, g. Špacapan se je oglašil sam, da ni dal Fona nobene zaupnice — ali vkljub temu doslej še niso preklicali farovski listi svoje grde laži. Vprašamo g. poslanca Fona: ali se strinja s tem, da tako grdo lažejo po farovških listih o njem?

Nadlženirja za Gorico iščejo. — Mesto nadlženirja na magistratu še ni oddano. Župan goriški je sklenil iti sam v Trst, ter poprašati tam v društvu inženirjev in arhitektov za sposobnega moža za omenjeno službo. Mikavna posebno ni ta služba, ker se vtikajo v njo nepoklicani ljudje!

Južna železnica povisa svoje mu osobju plače s 1. oktobra t. l. Uprava upa pokriti višek 3 milijonov K s povišanjem tarifov od 1. okt. t. l. naprej.

Drobiz. — Policija v Gorici je aretirala dva znana mlada tatitca V. Sošov in Žizmund, ker sta kradla grozdje po vinogradih v predmestjih. — V Gradežu se je konstatovala pred časom tatvina denarja. Prijeli so radi tega 2 nemška miada natakarka, ki se nahajata sedaj v zaporih v Gorici. — Na 5 dni zapora je bil obsojen Anton Prinčič, ker je pobral svoj pridelek, dasi je bil pod zaplenbo. — Cigani se zmerom klatijo po okolici tik mesta ter kradejo hujše nego srake. Zapri so sedaj radi tatvine 19-letno Marijo Hudorovič in 26-letnega Jurčka Hudoroviča. — Psi morajo nositi nagobčnike. Nekateri gospodarji psos se ne menijo dosti za to ali pa se jim smilijo psi. Te dni je bilo več njih iz raznih krajev obsojenih v globo 2 K vsak. — 2 dneva zapora je bila ujela prostitutka Marija Verlič iz štajerske dežele. Potem jo je spremlj redar do meje goriškega mesta ter jej priporočil, naj se ne vrne več. — Novarnega tatu so vjeli v osebi Štef. Negrija. Pokradel je vino in kokoši v Solkanu, v Moši pa obleko. — J. Bombiču je bil ukraden bicikelj. Njegov sorodnik je zapazil bicikelj v rokah nekega dečka, kateri je rekel, da mu ga je posodil 29-letni Ivan Krašna. Ta pravi, da mu je dal bicikelj neki artilerijski vojak, kateremu je bil posodil 5 K. Kdo je tat? — Stavbeno razstavo v Gorici si je ogledalo doslej 12.665 oseb. — Brez sredstev je prišel v Gorico 37-letni E. Kelle iz Hanoverja. Redar ga je aretiral na Travniku. Sedaj ima v zaporih vsaj kaj jesti. — 3 dni zapora je dobil V. Kolavčič, ker je pretepel mačeho. — V Raštelu v Gorici popravljajo hiše. Na hiši št. 27. so podrli balkon, napravljen v italijanskem stilu iz dobe „rinascimenta“. — Na 48 ur zapora je bil obsojen A. F. iz Gorice, ker je kalil nočni mir s kričanjem in popevanjem. Zasluži jih še marsikak ponočni razgrajac!

Parcik „Alice“ društva „Austro Americana“ je srečno dospel v soboto dne 14. t. p. v New-York!

Matka Hrvatska v Zagrebu vabi za pristop in plačilo članarine za l. 1907. Kot poverjenik iste vabim vse one gg., ki žele naročiti knjige, da se oglašijo v moji pisarni še tekom tega meseca ter vplačajo 3 krone članarine in 40 vinarjev poštnine.

Dr. Henrik Tuma Via dei tre Re št. 16. I. nadstr.

Pozor! Samo „Templer“ in „Styria“ vrelec sta kot rogaška kislavoda postavno zavarovana. Vsi drugi izdelki, ki nosijo znak „Templer“ ali „Styria“ vrelec ter so kot „Roitscher“ v prometu naj se zavrnejo. Deželno oskrbnitvo vrelec v Rogaški Slatini.

Moll-ov Seidlitz-prašek je za na želodcu trpeče neprekosljivo sredstvo, katero ima prednost pred vsemi drugimi drastičnimi čistil. kroglicami in grenicami. **Cena orig. škatlje K 2—** Ponarejanje se sodnijsko zasleduje. **Moll-ovo Franc. žganje in sol** za rihanje života. — Boletine olajšajo in okrepijo stanozno sredstvo proti trganju in prehlajenju vsake vrste. **Orig. steklenica K 1-90** Na prodaj po vseh lekarnah in mirodlinicah. Glavna lekarna A. MOLL, c. in kr. dvorni založnik, Dunaj, I. Tuchlauben 9. Zaloga v Gorici v lekarnah: G. Cristofaletti, L. Gliubich, A. Gironcoli.

Trgovsko - obrtne in gospodarske vesti.

Tvrška Pregrad & Černetič v Gorici nam poroča, da je šel sodrug tvrdke g. Pregrad na Dunaj in Prago, da prouči letošnjo posebno eksotično jesensko modo, in da se preskrbi z nakupom vseh jesenskih novosti. Tvrška si usoja že danes vse taiste, kateri se zanimajo za novosti, opozoriti, da se z nakupom nove mode rezervirajo. Več o tem sporoči tvrška Pregrad & Černetič „Trgovski dom“ v Gorici v kratkem.

Le najfinejše, posušene

kokosove orehe,

brez drugih primesi uporabljajo „Ceres“ tovarne za izdelovanje znane „Ceres“ masti, katero pripravljajo v čistih aparatih.

Ceres mast

se rabi za praženje, kuhanje in za pecivo.

Razgled po svetu.

Deželni zbor Istrski je začel delovati 19. t. m. Deželni glavar je omenjal škodo, nastalo, ker dež. zbor ni ... Zastopnik vlade, nam. svetnik Fabian pozdravil laško in slovensko. V odseke so voljeni tudi poslanci manjšine. — Napovedana je volilna reforma s splošno kurijo.

Niževstrijški deželni zbor. — Izdelal je načrt novega volilnega reda. Število mandatov se zviša od 78 na 110. Uvede se splošna kurija.

V moravskem deželnem zboru so odklonili soc. demokratični nujni predlog o splošni in jednaki volilni pravici.

Mesto Murwillumbah v Avstraliji je dcela pogorelo. Škode je 100.000 funtov šterlingov t. j. približno dva milijona in pol.

Na Dunaju so zaprli koristolovca Friderika Eisenstädterja, ki se je izdal za medicina, za revnega študenta in na ta način dobil marsikatero svoto od človekoljubnih dobrotnikov. Na svojem potovanju po Gradcu, Mariboru, Celju, Ljubljani, Trstu in Reki si je toliko „prislužil“, da se je odločil za potovanje po Italiji. Šel je v Benetke, tu „napumpal“ konsula, potem se je napotil v Milan, Genovo in San Remo. V Monte Karlu je zapravil 400 frankov, polovica mu je bila povrnjena, v Nizzi je priigral 400 frankov, s katerimi je šel v Paris, tu živel zelo razuzdano in se vrnil po Švici na Dunaj, kjer so zaprli tega parasita, ki je dobro in brezskrbno živel od javne dobrotljivosti v tu- in inozemstvu.

Bančni direktor Barisch, kateri je osleparil na premeten način diskontno banko v Berlinu za 60.000 mark, je bil aretiran v Luzernu v Švici v družbi svoje neveste, dekle Lehmann. Dobili so pri njem 57.000 mark.

Demonstracija v Parizu. — Morilec Soleil-land, kateri je malo Marto Erbeling oskrnil in umoril, je bil na smrt obsojen, toda od predsednika fran. republike Fallières-a pomiloščen, ker je ta proti smrtnim kaznim. Radi tega so vpriporile ženske v Parizu veliko demonstracijo in upile, naj se morilca obglavi. Komaj čez dve uri se je posretilo policiji napraviti mir.

800 delavcev je bilo odvedenih iz Lodza v preiskovalni zapor radi umora tovarnarja Silbersteina.

Iz zrakoplova je padla v Oleni v Sev. Ameriki znana zrakoplovka Miss Myres in sicer iz višine 1000 čevljev. Prizor je gledalo 8000 ljudi. Njeno telo je bilo tako razmesarjeno, da ni bilo dobiti niti ene cele kosti.

V Montevideo v Švici sta prišla v banko dva moža in hotela izmenjati denar. Denarničarja sta vstrelila s samokresi, blagajno sta oropala, hotela uiti, toda ljudje so jih dohiteli. Strelca sta streljala na svoje lovce in zadela pet oseb, eno smrtno.

Milostiva gospa,

ali veste, zakaj morate pri nakupovanju sladne kave izrečno poudarjati ime »Kathreiner«?

Mer se Vam sicer utegne primeriti, da doblite manj vreden posnemek brez vsehrlin, s katerimi se odlikuje Kathreinerjeva kava.

Zakaj le Kathreinerjeva Kneippova sladna kava

ima spričo posebnega načina svojega proizvodnje in okus zrna kave.

Zapomnite si torej natanko, milostiva gospa, da dobivate pristno Kathreinerjevo kavo zgolj v zaprtih izvornih zavojih z napisom: »Kathreinerjeva Kneippova sladna kava« in s sliko župnika Kneippa kot varstveno znamko.

Hiša na prodaj

v sredini mesta

radi preselitve lastnika.

Ista obsega kuhinjo, 3 sobe, klet in majhno dvorišče.

Kupna cena 5500 kron.

Natančneje se izve pri g. P. Lebanu, Šempeterska cesta št. 7. v Gorici.

Pijanosti ni več

Uzorec tega čudežnega izdelka »COZA« se pošlje brezplačno.

More se dati v kavi, v mleku, v pivu, v vinu ali v jedilih ne da bi pivec to zapazil.

Prasek »COZA« učinkuje čudovito, tako, da se pivcu pristudi alkohol in vse alkoholne in močne pijače. Ta prasek deluje tako mirno in gotovo, da mu ga smejo dati žena, sestra ali hči dotičnika, ne da bi on zapazil, kaj je resnično povzročilo njegovo ozdravljenje.

Prasek »COZA« je prinesel mir v tlačene družine, je rešil ogromno oseb srčane in ponižane, da, iz takih oseb nazaj na pravo pot sreče ter je podajal za mnogo let življenje mnogim osebam. — Zavod, ki poseduje ta čudodelni prasek, pošlje vsem onim, ki zahtevajo knjigo s 1500 zahvalami in en vzorec. Dopisuje se v nemškem jeziku.

Zajamčeno je, da je prasek popolnoma neškodljiv. COZA INSTITUTE 62, Chancery Lane, London 256 (Anglija). Na pisma je djati znamko 25, na dopisnice za 10 stot.

Anton Potatzky v Gorici.

Na sredi Baštelja 7.

TRGOVINA NA DRUGO IN DEBELO.

Najceneje kupovališče vrabčarstva in drobnega blaga ter tkanja, preje in nitij.

POTREBŠČINE za pisarnice, kadilce in popotnike.

Najboljše šivanke za šivalne stroje.

POTREBŠČINE za krojače in čevljarje.

Svetinjice. — Rožni veneli. — Mašne knjžice.

Mašna obuvala za vse letne čase.

Posebnost:

Semena za zelenjavo, trave in detelje.

Najbolje oskrbljena zaloga za kramarje, krojačarje, prodajalce po sejnih in trgih ter na deželi. 2 35-8

Prodaja se hiša

v sredini mesta.

Ista obsega 2 nadstropji, pritličje, klet in dvorišče.

Natančneje se izve v našem upravnistvu.

Priloga in namestek za kavo
dobiva se povsod!

Perl-Prž

Franczkova

Ignacij Fratnik

pri sv. Luciji.

Priporoča svojo trgovino.

Zaloga: moke, turšice, ovsa, otrobi, cementa itd. Vse po najnižji ceni.

Naznanilo.

Glavno zastopstvo »Universale«, splošno ljudsko zavarovanje na življenje, je otvorilo

svojo pisarno

v Corsu Josipa Verdi št. 40 pod ravnanstvom g. Andreja Pervanje.

Božidar Božič

pek in sladčičar

Sv. Lucija ob Soči

Priporoča različne fine likirje, vino v steklenicah itd. itd.

V ulici pri vojaški bolnišnici št. 5

je na prodaj več rabljenih ogrskih sodov

za belo vino od 150 do 300 litrov.

Nadalje 6 komadov od 1200 do 1600 litrov.

Ena ali dve meblovani sobi

se odda v sredini mesta.

Natančneje se izve v našem upravnistvu.

Dojilja (3 mesece)

zdrava in krepka ženska zdravniško priporočena išče službe.

Naslov se izve v tobakarni

P. Kreblja, Kapucinska ul. 1.

A. vd. Berini

Gorica, Šolska ulica št. 2.

velika zaloga

oljkinega olja prve vrste

najboljših vrst iz Istre, Dalmacije, Molfette, Bari in Risa s prodajo na drobno in debelo.

Prodaja na drobno: Kron 1'04 1'12, 1'20, 1'36, 1'44, 1'60, 1'80, 2'—, za luči po 80 vin

Na debelo cene ugodne.

Pošilja poštne prosto na dom. Posodo se pušča kupcu do popolne uporabe olja; po uporabi se spet zamenja s polno.

Pravi vinski kis in navaden. Zaloga mila in sveč.

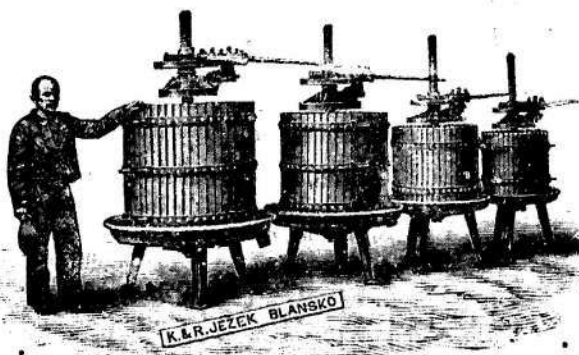
Cene zmerne

Kmetovalci pozor!

Najboljše stiskalnice po zelo ugodnih pogojih in cenah se vdobó pri tvrdki

Saunig & Dekleva v Gorici

Magistratna ulica št. 1

Stiskalnice so najnovejšega in najboljšega sestava z dvojno in nepretrgano pritiskalno močjo; zajamčeno najboljšo delovanje, ki prekaša vse druge stiskalnice.

Zastopstvo in zaloga raznih strojev za poljedelce in vlogradnike tovarne K. & J. Jezek — Blansko.

Pred nakupom oglejte si našo zalogo. — Cene zmerne.

Ekspert Mizarska zadruga Ekspert

v Gorici — Solkanu

vpisana zadruga z omejenim jamstvom

tovarna s strojevnim obratom na parno in vodno silo naznanja, da izdeluje

najrazličnejša pohištva vseh slogov

ter sprejema v delo vsa večja stavbena dela.

Podružnica v Trstu Via di Piazza vecchia 1. Podružnica v Spiljetu. Zastopstvo v Orizantu.

Cene zmerne, delo lično in solidno.

Razpis službe.

Podpisano županstvo razpisuje službo občinskega zdravnika z letno plačo 1600 K. Tukajšnji zdravnik ima svojo lekarno, velik delokrog, obsegajoč ves kobariški sodni okraj, cepljenje koz in mnogo drugih postranskih zaslužkov.

Ponudbe naj se dopošljejo na tukajšnje županstvo do 15. oktobra t. l.

ŽUPANSTVO V KOBARIDU

dne 15. septembra 1907.

POTNIKI V AMERIKO

Pozor!

Pozor!

Kdor hoče dobro in hitro potovati s francoskimi parobrodi čez Havre v Ameriko, naj piše pred odhodom od doma za pojasnila na našo najstarejšo firmo

Zwischenbart, Basel (Švica) Centralbahnhofplatz 2.

Za dobro in hitro ekspedicijo se garantira.

POZOR, GOSPODJE IN MLADENIČI!

V svoji lekarniški praksi, ki jo izvršujem že več nego 30 let, se mi je posrečilo iznajti najboljšo sredstvo za rast brk, brade in las, proti izpadanju brk in las in to je KAPILOR št. 1. Omogoči, da lasje in brke postanejo gosti in dolgi, odstranjuje prhljaj in vsako drugo kožno bolezen glave. Naroči naj si ga vsaka družina. Imam mnogo priznalic in zahvalnic. Stane franko na vsako pošto 1 lonček 3 K 60 vin., 2 lončka 5 K.

Naročajte samo pri meni pod naslovom:

PETER JURIŠIČ,

lekarnar v Pakracu šte. 69 v Slavoniji.

POZOR, GOSPODJE IN GOSPODIČNE!

V svoji lekarniški praksi, ki jo izvršujem že več nego 30 let, se mi je posrečilo iznajti najboljšo sredstvo za rast las in proti njih izpadanju. — KAPILOR št. 2. povzroča, da postanejo lasje dolgi in gosti, odstranjuje prhljaj in vsako kožno bolezen na glavi. Naroči naj si ga vsaka družina. Imam premnogo zahvalnic in priznalic. Stane poštne prosto na vsako pošto lonček 3 K 60 vin., 2 lončka 5 K.

Noroča naj se samo od mene pod naslovom:

= Peter Jurišić, =

lekarnar v Pakracu šte. 69 v Slavoniji.

Adolf Fey

urar in optiker

na voglu Tekališča Frana Josipa in Via Leoni

V GORICI

Vsprejema poprave ur in optičnih predmetov vseh vrst.

Zaloga žepnih, nazidnih ur budilk vseh vrst in optičnih predmetov.

Za vsako uro se jamči 1 leto

Poprava in komisijska zaloga dvokoles pri

BATJEL-U

Gorica, via Duomo 3.

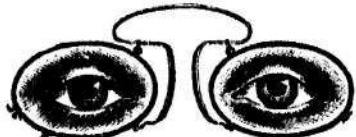

Prodaja tudi na mesečne obroke. Ceniki od Waffenrad, Dürkopp-Diana itd. franko.

Svoji k svojim!

Narodna tverka

A. Primožič,
optik

prilporoča svojo delavnico

Gorica, na Kornu šte. 13.

Na prodaj ima: očala, zlata in niklasta, vse številke, barometre, toplomere, zdravniške toplomere, kukala, vage za vina in šprite, različne mikroskope ter druge v to stroko spadajoče reči.

Sprejema popravila ter pošilja ista na željo domov ter je sploh občinstvu na razpolago z najboljšim blagom.

NOVOST!

ORKESTRIJON „DELFIN“ z mandolino ali brez nje.

Model C odprt.

Veliko presenečenje!

NOVOST!

Nič več akumulatorjev!

Nič več motorjev!

Nikakih stroškov!

Model C:

48 tipk, velik in majhen boben, pokrovače in 8 zvončkov izborne intonacije.

Cena z dvema valjema (16 komadov)

K 1500.—

z mandolino K 1700.—

Vsak nadaljni valj K 120.—

Orkestrijon „Delfin“ je prvi in najpripravnejši za hotele. Isti sloni na kolesih, lahko se ga premika, kamorkoli se ga hoče kakor kak drug glasovir, ne da bi se rabilo pri tem mehanika. Ohišje je iz orehovega lesa, pozlačeno ter opremljeno z raznimi rezbami v modernem slogu. Sipe so krasno pobarvane. Elegantna zunanost orkestrijona služi v olepšavo vsakega hotela.

Glasba orkestrijona „Delfin“ je neprekosljiva in ravzema prvo mesto med instrumenti na valj. Orkestrijoni z mandolino dajejo prijeten glas zato, ker tvori pri „Delfinu“ mandolina sama za se en instrument, med tem ko se pri drugih takih delih le posnema njen glas. Godbo na glasovir proizvede troglasni cimbal, zato je izvanredno močna in vstrajna in obenem prijetna in priključljiva.

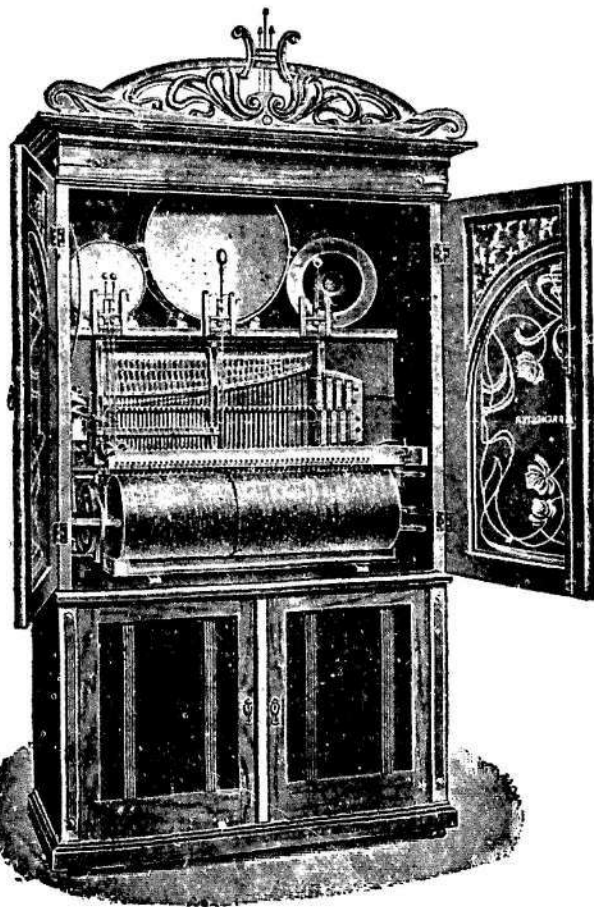
Prememba valjev je enostavna. Nastavi se lahko katerikoli komad. Kdor želi novih komadov, naj mi pošlje poštino prosto en izvleček za glasovir. Pri naročanju novih valjev se označi številko, ki je zaznamovana na istih.

Edino zastopstvo in edina zaloga:

Note se ne kvarijo!

Nemira ne provzroča nikakega!

RAJMUND KREN, Gorica, Gledališka ulica šte. 9-11.

Velikost: višina 2 m 60 cm, širina 1 m 25 cm, dolžina 60 cm. Teža: bruto 300 kg, neto 175 kg, posamezni kosi 90-95 kg.

Delavnice z električno
gonilno silo.

C. kr.

priv.

TELEFON
št. 109.

KOVINSKA LIVARNA

odlikovana z 18 zlatimi svetinjami

A. Polli v Gorici

Cesta Frana Josipa št. 58.

Livarna izdeluje z znano natančnostjo vsako delo iz litega železa, bronu in drugih kovin za tovarne, mline, obrtne zavode, stavbe itd. itd.

Vsled vpeljanih tehničnih novostij, se lahko sprejemajo dela vsake velikosti, priprosta ali popolnena do 2000 kg teže in višje za vsak komad.

Računi, proračuni in predelava načrtov zastoj.
Dnevna cena brez konkurence.

Prosimo zahtevati listek!!

Največja zaloga vseh stavbnih potrebščin, kakor:
cement, stavbne nosilce, vsakovrstne okene, železje,
strešna okna, cevi za stranišča itd. Ima v zalogi
orodje za vsa rokodelstva iz najbolj slovečih
tovarn. Opozarja na svojo bogato izber
kuhinjskega in hišnega
orodja, pečij, štedil-
nikov po bresprimerno
nizkih cenah.

Največja trgovina z železjem
Konjedic & Zajec v Gorici
pred nadškojo št. 11.

Edina zaloga
stavbnih nosilcev
v Gorici.

Posinkana železa
na vinograde po znanih cenah!

Pozor!

Eno kronske nagrade

izplačava vsakemu, kdor dokáže s potrdili
najne nove ameriške blaginje, da je kupil pri
naju za 100 K blaga.

Prosimo zahtevati listek!!

Fata morgana

se obljube kričeče reklame, o katerih se je marsikateri v svojo lastno škodo že večkrat prepričal. Tedaj kupujte le tam kjer ste se prepričali, da dobite za Vaš dober denar tudi pošteno blago, ker lahko miselnost je ena, kdor vlaga svoj denar samo v najbolj ceno, ničvredno blago brez vsake trajnosti.

Kdor hoče dobiti zares dobro in trajno blago po primerno nizkih cenah, naj se obrne vedno le na domačo trgovino.

J. ZORNIK — Gorica, Gosposka ulica št. 10

koja si šteje v čast, postreči svoje cenjene odjemalce vedno z blagom najboljše kakovosti.

Tu dobite največjo izber krasnih lišpov za obleke po vsaki ceni, čipke, trakove, svilene, pajčolane, pasove, svilene šerpe in čipkaste rute, vezene, baržune, cvetlice za klobuke, dalje
toiletne mila, dišave, Eau de Cologne, glavničke torbice iz pliša in usnja, žepne rute, nogovnice, predpasnike, rokavice cvrtnate in Glače najboljše tvarine; Zaloga belega in Jaeger perila za gospode, ovratnikov, naramnikov, krasnih ovratnic, kolesarskih jopic, golenic itd.

Došle so že vse zadnje novosti najlepših solnčnikov vsake vrste in cene.

V zalogi se drži vse potrebščine za gg. šivilje in krojače.

Izbira nedosežna!!

Cene brez konkurence!!

Narodno podjetje!

Narodno podjetje!

Goriška tovarna mila in sode

A. Gabršček.

Znana goriška tovarna mila je prešla v slovenske roke. Od 20. t. m. naprej bo tovarna izdelovala milo že pod slovensko upravo. Da je to novo podjetje zopet korak naprej v našem gospodarskem razvoju, to je pač jasno vsakomur.

Ker vodi tovarno strokovnjak, rododolj Poljak, ki si je nabral skušenj v velikih konkurenčnih tovarnah, zato moremo zagotoviti celotne rojake, da se naši izdelki ne bojé tuje konkurence. Prav dobro blago po zmernih cenah, — to je naše geslo.

Svojo tovarno smo stavili na razpolago tudi družbi sv. Cirila in Metoda (slovenski in istrski), — in morda se nam posreči, da bo Ciril-Metodovo milo izdelovala naša slovenska tovarna.

Naša posebna registrovana znamka je „Caprasole“. Milo iz Gorice gre v Albanijo, na Grško in Turško; za te dežele imamo posebne znamke.

Vabimo slovenske trgovce, da z naprej poskusijo kupčijo z domačimi slovenskimi izdelki. Mi smo uverjeni, da že po prvih poskusih se za stalno utrdijo naše kupčijske zveze. Saj ne more biti drugače: dobro domače blago po konkurenčnih cenah mora izpodrinuti tuje izdelke. Saj ravno tuja obrt in industrija preplavljata slovenske lažje ter uničujejo našo gospodarsko in politično samostojnost.

Vabimo rojake, da poskusijo z izdelki naše tovarne.

V Gorici, 18. septembra 1907.

Goriška tovarna mila in sode
A. Gabršček.

Zalogo vina in žganja

ima T. pl. MADEYSKI v Solkanu št. 326 pri mitnici blizu novega kolodvaja

V zalogi ima v veliki izbiri domača, vipavska, briska, furlanska, istrska in dalmatinska vina kakor tudi domače in istrsko žganje zaenkrat pristno. — Na zahtevo pošiljam uzorce vina in žganja. — Naročila pošiljam tudi po železnici in v Gorico in bližnjo okolico s svojim voznikom.

Postrežba točna in cene zmerne.

Se priporočam gg. trgovcem, gostilničarjem in zasebnikom.

Spoštovanjem

T. pl. Madeyski.

Naslov pismom: T. pl. Madeyski, Gorica IV.

SVETOVNO ZNANI

FERNET-BRANCA

Se dobiva v vseh lekarnah.

Najboljše zdravilo proti

Se dobiva v vseh lekarnah.

REVMAATIZMU in PROTINU

je liker Godina

izdelan v Trstu v lekarnah Rafael Godina, lekarna „Alla Madonna della Salute“ pri Sv. Jakobu; Josip Godina, lekarna „All' Igen“, Via del Farneto 4.

cena steklenice K 1.40. In Trstu se ne razdeljuje manj nego 4 steklenice proti povzetju ali naprej poslanim zneskom K 1.— pristo polnina.

BRATOV BRANCA V MILANO

edini lastniki načina za izdelovanje,

je najbolj učinkujoča želodčna grenčica sveta

Neizogibno potrebno v vsaki družini!

Dobiva se v vsaki boljši delikatesni trgovini in v vsaki kavarni.